

Information om PISA 2018

Introduktion

PISA gennemføres for syvende gang fra den 12. marts til den 26. april 2018. I år er der fokus på læsning, som alle elever bliver testet i. Nogle elever bliver også testet i naturfag eller matematik. PISA er helt computerbaseret.

PISA gennemføres af det danske PISA-konsortium, der består af stærke fagfolk på alle relevante områder og trækker på en lang række specialister i udlandet.

Hvad kan PISA?

PISA undersøger, hvordan danske skoleelever kan bruge deres kompetencer. Der testes elever født i 2002, fordi de står på tærsklen til et nyt trin i deres færd i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

PISA giver et øjebliksbillede af, hvordan det samlet set står til med læringen på en række kerneområder i det danske skolesystem. Ca. 80 lande er sammen om PISA og bruger store ressourcer på at gøre målingerne så sammenlignelige som muligt landene imellem. På verdensplan deltager over en halv million elever.

PISA er meget mere end de ranglister, der ofte bringes i medierne. PISA er et vigtigt redskab for fagfolk og politikere til at udvikle vores skolesystem og gør det blandt andet muligt at finde inspiration i andre lande til at videreudvikle det danske skolesystem.

Derimod kan testen ikke bruges til at se på den enkelte elevs evner, måle skoler op mod hinanden eller til at vurdere, hvordan læringen udvikler sig på de enkelte skoler eller i en kommune.

Hvem deltager?

Ca. 400 skoler og 10.000 elever er i år udtrukket til at deltage i den danske del af testen. Især folkeskoler og privatskoler, men også efterskoler, gymnasier og erhvervsskoler er udtrukket for at få så retvisende et billede af årgangens kompetencer som muligt.

Udvælgelsen af elever skal være så inkluderende som muligt. Derfor kan elever, der har svært ved at klare den fulde PISA-test, gennemføre en særlig udgave af én times varighed - den såkaldte UH-test (Une Heure). Skolelederen og PISAs testadministrator beslutter i fællesskab, om enkelte elever skal tilbydes UH-testen.

Også i år er der udtrukket flere tosprogede elever til PISA-undersøgelsen for at kunne uddrage statistisk sikre konklusioner om elevernes resultater fordelt på for eksempel oprindelsesland. Dette stikprøvedesign påvirker ikke det samlede testresultat for Danmark, da resultaterne for de tosprogede efterfølgende vægtes tilsvarende mindre end resultaterne fra andre elever.

Hvad går testen ud på?

Den faglige del af PISA-testen varer to timer ekskl. en kort pause midtvejs. Der er fokus på elevernes evne til at analysere, argumentere og kommunikere, mens de undersøger, fortolker og løser opgaver. Alle gennemfører en times test i læsning. Ni ud af ti elever bliver derudover testet en time enten i naturfag eller matematik. De øvrige elever testes i både naturfag og matematik ud over læsning. Alle besvarer altså ikke de samme opgaver.

Internationale ekspertgrupper udvikler rammerne for testen, og fageksperter i de enkelte lande kan komme med forslag til opgaver. For at sikre at opgaverne kan give et retvisende billede af læringen i de forskellige lande, så udvikles der tre gange så mange opgaver, som der er behov for i den endelige test. Alle disse testopgaver vurderes grundigt i forhold til kulturel skævhed, og de afprøves i en pilotundersøgelse i alle lande. De bedste opgaver bruges så i selve PISA-testen.

Eksempler på opgaver findes på pisa2018.dk.

Flere faktorer undersøges

Ud over selve PISA-testen besvarer eleverne et spørgeskema om blandt andet vedholdenhed og selvtillid, der ifølge forskningen er vigtigt for læringen. Der spørges også til, om eleven får hjælp til lektier hjemme, oplevelsen af at gå i skole, om hjælp og feedback fra læreren, støj og uro i timerne, ekstraundervisning, brug af it-udstyr, fysisk aktivitet og fremtidsplaner.

Skolelederne besvarer også et spørgeskema om for eksempel omfang og karakter af undervisningsressourcer på skolen, lærernes faglige udvikling, opmærksomhed på uro, om der gennemføres frivillige prøver, hvad de bruges til, forældresamarbejde og andel elever fra socioøkonomisk resourcesvage hjem.

Koblet sammen med elevernes testresultater giver spørgeskemaerne detaljeret viden om, hvad der har betydning for læringen. For eksempel undersøger man, hvor god Danmark er til at bryde den negative sociale arv sammenlignet med andre lande.

Alle kan få adgang til de omfattende data i PISA i anonymiseret form, så man kan skabe ny viden til gavn for det danske skolevæsen.

Eksempler på resultater

En lang række resultater fra PISA giver inspiration til at videreudvikle uddannelsessystemet, for eksempel:

- Andelen af højt præsterende elever i matematik er i Danmark steget mellem 2012 og 2015, mens andelen af svagt præsterende elever er faldet fra 2012 til 2015.
- Betydningen af socioøkonomisk baggrund for de danske elevers naturfagsfærdigheder er faldet siden 2006
- De danske elevers tro på egne evner er steget markant siden 2006.
- Omkring en tredjedel af de danske elever oplever ofte støj og uro i timerne, og at de ikke kan arbejde ordentligt.
- Lande, der scorer meget højt i PISA, har i højere grad end Danmark en pointstyret undervisning, og en undervisningstime begynder i højere grad med at repetere det vigtigste fra den foregående time.